Vinařský věstník

3
2023

Obsah:

Z domova 2
Nebezpečné potraviny – víno (březen 2023) 6
Ze zahraničí 7

jihomoravský kraj

Ve spolupráci s Jihomoravským krajem zpracoval SVČR
Produkováno s podporou Vinařského fondu ČR.

Z domova

Povolení nové výsadby révy v roce 2023

15. 3. 2023 – Tisková zpráva – Pro novou výsadbu révy vinné bylo v roce 2023 vyčleněno 178,7 hektarů. Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ) na základě žádostí od pěstitelů povolil osázet 31,5 hektarů ploch vinic. Jedná se o nejnižší plochu osázení za posledních osm let.

ÚKZÚZ schválil 62 žádostí pěstitelů o novou výsadbu, splňujících podmínky podání. Celková plocha nové výsadby v ČR v roce 2023 zaujímá 31,5 hektarů. Osazovat se budou moci plochy jak ve viničních tratích, tak i mimo ně.

Z povolené plochy připadá 80 % povolení výsadby pro vinařskou oblast Morava, přičemž 25,3 % z celkové plochy bylo uděleno povolení pro vinařskou podoblast slováckou, 23,6 % pro velkopavlovickou, 6 % pro znojemskou a 24,5 % pro mikulovskou podoblast, 1 % plochy pak bylo mimo viniční tratě.

Oproti minulým letům došlo k navýšení zájmu o novou výsadbu v oblasti Čechy, a to na 20 %. Z této celkové plochy bylo uděleno 6 % pro mělnickou podoblast a litoměřickou 3,2 %. Mimo viniční tratě pak 10,6 %. Nově se bude vysazovat réva vinná i v Krkonoších.

Z přidělené kvóty pro letošní rok zůstalo nevyčerpáno 147,2 hektarů.

IVANA KRŠKOVÁ, TISKOVÁ MLUVČÍ ÚKZÚZ

Stav ekologického vinohradnictví k 31. 12. 2021

Plocha ekologicky obdělávaných vinic včetně přechodného období činila 963 ha (meziroční úbytek 205 ha). Z trvalých kultur (sady, vinice, chmelnice) tvoří biovinice 17 %, to představuje 5,4 % všech vinic ČR. Celkem 83 certifikovaných producentů biohroznů obdělává 760 ha vinic a další 203 ha se nachází v přechodném období. Průměrný výnos biohroznů v roce 2021 činil 4,3 t/ha (průměr všech vinic ČR byl 5,8 t/ha). Sklizeno bylo 3 278 t biohroznů. Celkem 15 subjektů prodávalo biovíno přímo z vinařství.

ZDROJ: ROČENKA EKOLOGICKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ 2021, MZE 2023/JS

Pěstování PIWI odrůd révy v podmínkách ČR bylo hlavním tématem setkání ÚKZÚZ s vinaři

16. 3. 2023 Tisková zpráva – Za velkého zájmu vinařské veřejnosti proběhl v první polovině března ve Vinařství Volařík v Mikulově praktický seminář k PIWI odrůdám révy vinné (odrůdy se zvýšenou odolností proti chorobám), který uspořádal Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ) ve spolupráci se Střední vinařskou školou Valtice a sdružením PIWI CZ (je součástí SVČR). Jednalo se již o třetí akci na toto téma, kdy bylo cílem organizátorů informovat zejména vinohradníky o konkrétních PIWI odrůdách, jejich vlastnostech a kvalitě odrůdových vín.

V rámci přednášek ÚKZÚZ i Miloše Michlovského (VINSELEKT MICHLOVSKÝ) byly představeny naše nové perspektivní PIWI odrůdy, které jsou v registračním řízení a v nejbližší době budou zapsány do Státní odrůdové knihy. Jedná se o 10 bílých moštových odrůd a 5 modrých.

Již tradičně měli účastníci možnost degustovat vzorky kvalitních vín, která se z těchto odolných odrůd vyrábějí. Jednalo se zejména o vzorky ÚKZÚZ, pocházející z odrůdového zkoušení, od šlechtitele Miloše Michlovského a spoluorganizátora akce – Miroslava Volaříka (Vinařství Volařík), který konstatoval, že je pro něj pěstování PIWI odrůd i komerčně zajímavé a perspektivní.

Celková plocha PIWI odrůd v ČR je cca 890 hektarů (ha), což představuje necelých 5 % z celkově osázené plochy. Účastníci semináře se shodli na tom, že je to málo, a že z důvodu potřebného snižování používání pesticidů a pro naplnění klimatických cílů je i u nás třeba zvětšovat podíl PIWI odrůd podstatně větším tempem než dosud.

Po všech stránkách kvalitní odrůdy k tomu máme i z domácího šlechtění,

Přednášející M. Michlovský (Vinselekt Michlovský) a vpravo hostitel M. Volařík (Vinařství Volařík)

Zprava přednášející H. Štěpánová, vedoucí oddělení vinohradnictví ÚKZÚZ, F. Mádl a J. Sedlo z PIWI CZ

i když zatím jsou nejpěstovanějšími PIWI odrůdami u nás odrůdy německé – Hibernal (407 ha) a Solaris (166 ha). Nejpěstovanější českou PIWI odrůdou je v ČR na šestém místě Savilon (25 ha). S celkovou plochou nad 10 ha se pěstuje ještě odrůda Malverina a Rinot.

Ze strany PIWI CZ byly prezentovány zkušenosti ze zahraničí (kde je mj. možné PIWI odrůdy přidávat i do vín věhlasných apelací) a návrhy na dotační podporu výsadby PIWI odrůd a jejich propagaci v ČR. „Jako podporu výsadby navrhujeme příspěvek ve výši 100 tis. Kč k restrukturalizaci vinic z nedávno schváleného programu investic do technologií šetrných k přírodě" sdělil účastníkům Jiří Sedlo. Sazenice PIWI odrůd jsou technologickou součástí stavby – vinice.

Věříme, že tyto praktické semináře budou pokračovat, a že se pro ekologizaci našeho vinohradnictví budou stále více využívat právě kvalitní a odolné odrůdy, které díky svým odrůdovým vlastnostem umožňují podstatné snížení používání přípravků na ochranu rostlin i pojezdů techniky ve vinicích. K tomu ale bude potřeba nejen šlechtění, vzdělávání a poradenství, ale i cílená podpora státu – např. v rámci naplňování environmentálních a klimatických cílů EU.

IVANA KRŠKOVÁ, TISKOVÁ MLUVČÍ, ÚKZÚZ

VYBRANÉ PŘEDNÁŠKY JSOU NA WEBU: HTTPS://PIWI-INTERNATIONAL.ORG/PIWI-REGIONAL/PIWI-CESKA/

Zásady pro poskytování dotací v roce 2023 jsou uvedeny na adrese:

https://www.akcr.cz/data_ak/23/d/Zasady_2023_konsolidovany_text__k_10._3._2023.pdf

Informace pro žadatele k Jednotné žádosti 2023 – možnost generování předběžné deklarace Aktivního zemědělce na Portálu farmáře

Státní zemědělský intervenční fond připravuje spuštění příjmu Jednotné žádosti 2023 v polovině dubna 2023. Konec řádného termínu pro příjem Jednotné žádosti je stanoven na 15. května 2023, přičemž po tomto termínu bude žadateli až do 9. 6. 2023 umožněno podat Jednotnou žádost se sankcí za každý den prodlení.

Celá informace zde: https://www.akcr.cz/data_ak/23/d/Informace_pro_zadatele_k_Jednotne_zadosti_2023.pdf

STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND

Podopatření na podporu integrované produkce ovoce, vinné révy a zeleniny přináší téměř 304 milionů korun do zemědělského sektoru

Praha 13. března 2023 – Státní zemědělský intervenční fond (Fond) dnes začal vydávat rozhodnutí na podopatření v rámci Agroenvironmentálně-klimatických opatření (AEKO) a navazujících opatření (NAEKO), která se týkají integrované produkce ovoce, vinné révy, zeleniny a jahodníku. Celkem za všechna podopatření zemědělci zažádali o téměř 304 milionů korun. Dotační podporu obdrží více než 900 žadatelů.

Podopatření v oblasti integrované produkce jsou zaměřená primárně na uplatnění ekologicky přijatelných metod pěstování a zároveň na minimalizaci nežádoucích vedlejších účinků chemických podpůrných prostředků v případě jejich použití. „Především se jedná o posílení ochrany životního prostředí a o dodržování stanovené pěstitelské technologie," uvádí Jan Borský, vedoucí Oddělení metodiky environmentálních podpor. „V praktické rovině to představuje takové podmínky pěstování, které jsou příznivé pro živé organizmy a zajišťují druhovou rozmanitost živočišných i rostlinných druhů," upřesňuje Jan Borský. Dotační prostředky v rámci podopatření integrované produkce ovoce přináší pěstitelům v případě naplnění podmínek téměř 80 milionů korun, o finanční podporu požádalo 253 žadatelů na téměř 8 000 hektarů.

„V případě podopatření integrované produkce vinné révy žádost o dotaci podalo více než 600 žadatelů, kteří mají možnost získat prostředky ve výši 156 mil. korun. Tato podpora je určena na téměř 11 600 hektarů vinohradů," specifikuje Jan Borský. Dotační titul podporuje zodpovědný přístup pěstování, který představuje kompromisní způsob péče o vinohrady mezi tzv. chemickým vinohradnictvím a ekologickým vinohradnictvím. Především se jedná o eliminaci chemických dávek.

V případě vydávaných rozhodnutí zaměřených na zeleninu a jahodník v rámci AEKO a NAEKO jsou dotační prostředky určené pro 86 žadatelů, kteří obhospodařují 6 400 hektarů a představují částku téměř 68 milionů korun.

„Minimalizace použití chemie a důraz na nechemickou ochranu je významným krokem v rámci zlepšování kvality potravin. Zemědělská prvovýroba stále častěji využívá postupy technologií šetrných k životnímu prostředí. Dotační tituly jsou určené zemědělským výrobcům, ale jejich dopad pozná každý spotřebitel. Produkty takto vypěstované jsou zdravější," upřesňuje Jan Borský.

Podrobnosti k podopatření AEKO a NAEKO

Výpočet sazeb pro podpořené oblasti je uveden v Příručce pro žadatele 2022 umístěné na webových stránkách Fondu (www.szif.cz / JEDNOTNÁ ŽÁDOST, v sekci „Ke stažení", ve složce Jednotná žádost). Pro urychlení výplat se žadatelé mohou vzdát práva na odvolání přes Portál farmáře v části Ostatní podání. Případně formulářem Prohlášení o vzdání se práva na odvolání na webových stránkách www.szif.cz/cs/jednotna-zadost v sekci Ke stažení ve složce Jednotná žádost.

SZIF zasílá rozhodnutí o poskytnutí dotace primárně do datových schránek, nebo na Portál farmáře. Pokud žadatel nemá datovou schránku, ani přístup k účtu na Portálu farmáře, doručí mu rozhodnutí pošta. Informace pro obno- ▸

vu přístupu do Portálu farmáře Fondu či eAgri jsou na https://www.szif.cz/cs/faq. Pro případné dotazy je k dispozici infolinka Fondu na telefonním čísle 222 871 871 nebo e-mailu info@szif.cz.

STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND

Postup při oznamování aplikace rodenticidů

3.3.2023 – Vzhledem k mnoha dotazům, jak, komu a kdy poslat oznámení o plánované aplikaci přípravků na ochranu rostlin za účelem hubení hlodavců (rodenticidů) v souvislosti s přemnožením populace hraboše polního, upozorňujeme na dodržování této povinnosti vyplývající z § 51 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a z etikety přípravků na ochranu rostlin.

Seznam rodenticidů, jichž se týká oznamovací povinnost, je k dispozici v „Registru přípravků na ochranu rostlin“ na webových stránkách ÚKZÚZ, po zadání kritérií ve „Vyhledávání (biologická funkce – rodenticid, aktuální stav rozhodnutí – Platné rozhodnutí + Do spotřebování zásob) http://eagri.cz/public/app/eagriapp/POR/Vyhledavani.aspx?type=0&vyhledat=A-&stamp=1567514125654

Oznamovací povinnost se týká subjektu (uživatele pozemku), který v rámci svých profesních činností, plánuje aplikaci rodenticidů na obhospodařovaných pozemcích jak v oblasti zemědělství, tak v jiných odvětvích. Je-li pozemek, na němž je plánována aplikace rodenticidu součástí honitby, musí být aplikace uživatelem tohoto pozemku oznámena ÚKZÚZ a uživateli honitby, a to nejpozději 3 dny před jejím zahájením.

Náležitosti oznámení jsou stanoveny v ustanovení § 9 vyhlášky č. 327/2012 Sb., o ochraně včel, zvěře, vodních organismů a dalších necílových organismů při použití přípravků na ochranu rostlin, ve znění pozdějších předpisů. K oznámení je možné využít formulář zveřejněný na webových stránkách ÚKZÚZ – viz odkaz níže. http://eagri.cz/public/web/file/626209/Oznameni_aplikace_rodenticidu.docx

Podmínky podání na ÚKZÚZ jsou uvedeny pod následujícím odkazem: http://eagri.cz/public/web/ukzuz/uredni-desky/podminky-podani/

Za účelem rychlého předání oznámení o aplikaci rodenticidu z podatelny ÚKZÚZ na místně příslušné pracoviště, které má v kompetenci kontrolu dodržování požadavků při používání přípravků na ochranu rostlin, doporučujeme v oznámení uvést název místně příslušného pracoviště – Odboru kontroly zemědělských vstupů, např. jedná-li se o pozemky v okresu Hodonín, tak do oznámení uvést „Oddělení kontroly zemědělských vstupů Brno“. Kontakty na tato pracoviště ÚKZÚZ jsou k dispozici pod následujícím odkazem:

http://intranet.ukzuz.cz/public/web/ukzuz/portal/krmiva/neviditelny/ro-zemedelske-inspekce.html

U některých rodenticidů je dle údajů na etiketě nutné oznámení poslat také obecnímu nebo městskému úřadu, a to, pokud je plánována aplikace rodenticidu na plochách nacházejících se v oblastech využívaných širokou veřejností nebo zranitelnými skupinami obyvatel, nebo s nimi sousedící. V oznámení se uvedou shodné údaje, které má profesionální uživatel přípravku povinnost uvést v oznámení ÚKZÚZ a uživateli honitby podle § 9 vyhlášky č. 327/2012 Sb. Na okraj těchto pozemků musí být umístěny informační cedule s varováním a datem, do kdy se nesmí na pozemek vstupovat a kontaktem na ošetřovatele pozemku.

ÚSTŘEDNÍ KONTROLNÍ A ZKUŠEBNÍ ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÝ

Aktuální informace o stavu vodních zdrojů k 29. březnu 2023

Ministerstvo zemědělství předkládá stručnou zprávu se shrnutím nejdůležitějších skutečností o aktuálním stavu vodních zdrojů. Správci povodí situaci monitorují a vyhodnocují na základě aktuálních potřeb.

Významné vodárenské i víceúčelové nádrže jsou až na výjimky (tato vodní díla mají nižší naplněnost převážně z provozních důvodů) naplněny z 80–100 % a jsou tak schopny zabezpečit požadované odběry.

Mapa hydrologického podzemního sucha, 20. 3. – 26. 3. 2023 (zdroj: http://hamr.chmi.cz):

Hladina podzemní vody v mělkých vrtech byla v 12. týdnu na území ČR celkově normální. Mírně nadnormální hladina byla zaznamenána pouze v povodí dolní Sázavy. V povodí Labe od Orlice po Doubravu, horní Sázavy, Stěnavy, Opavy, Olše a Ostravice, horní a střední Moravy, Jihlavy a Dyje byla dosažena mírně podnormální hladina. Silně podnormální hladina byla v povodí Bečvy, Svratky a Svitavy, dolní Moravy a oblasti soutoku Moravy a Dyje. Na ostatním území ČR byla hladina normální. Oproti předcházejícímu týdnu celkově došlo k mírnému zhoršení stavu podzemní vody.

Podíl mělkých vrtů se silně nebo mimořádně podnormální hladinou (15 %) se mírně zvýšil. Mírné zhoršení stavu bylo zaznamenáno v povodí Labe od Orlice po Doubravu, Stěnavy, Opavy, Olše a Ostravice, střední a dolní Moravy, kde se stav změnil z normálního na mírně podnormální a v povodí Svratky a Svitavy a dolní Moravy, kde se stav změnil z mírně na silně podnormální. Ke zlepšení stavu nedošlo v žádném ze sledovaných povodí.

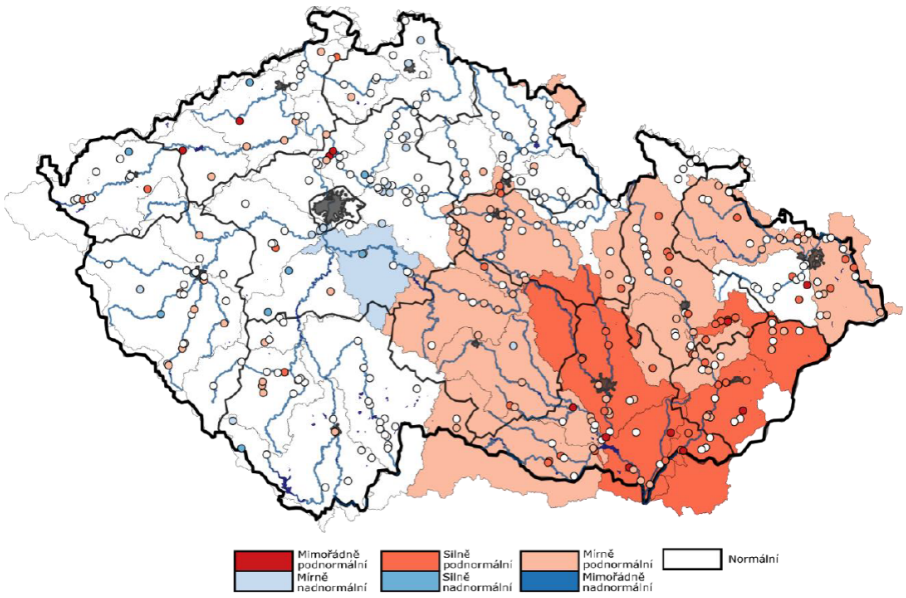

STAV PODZEMNÍCH VOD (týdenní zpráva ČHMÚ 20. 3. – 26. 3. 2023)

Vydatnost pramenů na území ČR byla v 12. týdnu celkově normální. Situace však byla regionálně velmi odlišná. Mimořádně nadnormální vydatnost byla zaznamenána v povodí střední Vltavy. Mírně podnormální vydatnost byla v povodí Labe od Doubravy po Jizeru, Labe od Vltavy po Ohři, dolní Ohře, Osoblahy, střední Moravy, Svratky a Svitavy a dolní Moravy. V povodí Labe od Orlice po Doubravu, Stěnavy a oblasti soutoku Dyje a Moravy byla vydatnost silně podnormální. Oproti předcházejícímu týdnu celkově došlo k mírnému zhoršení stavu vydatnosti.

STAV HLADINY VODNÍCH TOKŮ

Povodí Vltavy, státní podnik – na území povodí Vltavy, Sázavy a Berounky je hydrologická situace příznivá. Z pohledu stavu a množství povrchových vod nelze aktuální hydrologickou situaci hodnotit jako stav hydrologického sucha.

Povodí Labe, státní podnik – průtoky na vodních tocích jsou v současnosti převážně celkově setrvalé, v horských oblastech kolísají v závislosti na odtávání sněhové pokrývky. Vodnosti se na většině vodních toků pohybují v rozmezí Q150 až Q30. Vodnost Q355 a nižší se k dnešnímu dni vyskytuje v 0 ze 120 sledovaných profilů.

Povodí Moravy, s. p. – v uplynulém týdnu se na území povodí Moravy a Dyje vyskytovaly srážky s maximálním týdenním úhrnem do 9 mm. Hladiny neovlivněných toků mají v současné době převážně setrvalou tendenci. V povodí Dyje se průtoky pohybují převážně v rozmezí 13 až 60 % dlouhodobého průměru pro měsíc březen. V povodí Moravy se průtoky pohybují v rozmezí 15 až 93 % dlouhodobého průměru. Limity sucha (Q355) se v současné době vyskytují v 0 profilech.

HTTPS://EAGRI.CZ/ (KRÁCENO)

Novela zákona o myslivosti: Myslivci vymění papírování za počítače, elektronická evidence jim usnadní plánování lovu i komunikaci s úřady

Tisková zpráva, 6. březen 2023 – Plánování lovu v honitbách podle míry poškození lesů, elektronická evidence, posílení práv vlastníků lesů. To obsahuje novela zákona o myslivosti, kterou připravilo Ministerstvo zemědělství a nyní ji chce projednat se zástupci neziskových lesnických, zemědělských, ochranářských a mysliveckých organizací. Poté ministr zemědělství Zdeněk Nekula (KDU-ČSL) novelu odešle do legislativního procesu. Cílem novely je snížit stavy dlouhodobě přemnožené spárkaté zvěře, která způsobuje škody především na stromcích vysazených na holinách po suchu a kůrovci a také v zemědělství.

„Současným velkým problémem nejen tuzemské myslivosti jsou vysoké počty spárkaté zvěře, které způsobují několik problémů a rizik. Projevují se na zemědělských plodinách a pozemcích a v případě srnčí, jelení a ostatní spárkaté zvěře i na lesních kulturách. Cílem novely zákona o myslivosti je také dát myslivcům nové a účinnější možnosti, jak snížit počty vysoké zvěře a ochránit naše lesy," řekl ministr zemědělství Zdeněk Nekula.

Návrh počítá se tím, že plán lovu se bude stanovovat podle stupně poškození lesa tak, aby nedocházelo k nadměrným škodám. Ty bude posuzovat Ústav pro hospodářskou úpravu lesů (ÚHÚL) v rámci inventarizace lesů. Plán se nově upraví podle reálných škod, které zvěř způsobila. Za nesplnění mohou myslivci dostat pokutu až 200 tisíc korun.

Přínosem novely je také elektronizace myslivosti. Dnes se musí v papírové podobě evidovat například myslivecká zařízení, počet psů, lov zvěře hlásit v měsíčních či kvartálních termínech atd. Nový systém bude obsahovat kompletní myslivecké plánování a informace o škodách způsobených zvěří. Prostřednictvím elektronické evidence spolu budou komunikovat a vést veškerou administrativu myslivci, státní správa, veterinární správa i policie. Významným přínosem plánované novely je mobilní aplikace, do které budou myslivci vkládat informace o ulovených kusech zvěře. To umožní orgánům státní správy myslivosti snadnější a kontinuální kontrolu skutečně ulovené zvěře.

„Škody od spárkaté zvěře jsou opravdu vysoké, musíme s tím něco dělat. Elektronizace ušetří myslivcům nejen papírování, ale také zjednoduší celý systém. Další výhodou je i spolehlivější vykazování lovu zvěře, které bude lépe odpovídat realitě," uvedl ministr Nekula.

Novela prodlužuje lhůtu, do kdy je možné požádat o náhradu za poškození majetku zvěří z 20 na 60 dnů a zavádí povinnost ohlásit škody sedm dní před sklizní a sepsat o tom záznam.

Ministerstvo plánuje novelou také maximálně rozšířit způsoby lovu. Nově, pokud to uživatel honitby (myslivci) povolí, by mohli myslivci v honitbě lovit také lukem (nikoliv však kuší). Nadále bude platit povinnost používat lovecké psy k dosledování zvěře. Nově by se povolil i lov řady druhů zvěře s pomocí noktovizorů (zařízení pro lov v noci). Bude možné také lovit během sklizně zemědělských plodin či lovit všechny druhy spárkaté zvěře na společných lovech.

Snah o novelizaci zákona bylo v minulosti již několik. Naposledy jeho projednávání skončilo ve třetím čtení v Poslanecké sněmovně v minulém volebním období, proto stále platí myslivecký zákon z roku 2001. Ministerstvo chce novelu po projednání s neziskovými organizacemi poslat do Legislativní rady vlády letos v červenci.

VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ

Nebezpečné a falšované potraviny – víno (březen 2023)

Zdroj: www.potravinynapranyri.cz

Veltlínské zelené, jakostní víno s přívlastkem pozdní sběr, polosuché, 2021, alkohol 12,5%

Kategorie: Falšované potraviny

Víno bylo označeno jako jakostní víno s přívlastkem pozdní sběr, přestože se o přívlastkové víno nejednalo. Z tohoto důvodu je víno zařazeno do kategorie falšované. Víno navíc obsahovalo alergen – oxid siřičitý, který nebyl uveden na obalu, zde se jedná o problematiku bezpečnosti potraviny.

Šarže: neoznačeno

Obal: skleněná lahev, uzávěr

Množství výrobku v balení: 0,75 l

Výrobce: Vinařství Bedřich

Místo kontroly: VUJO s.r.o., www.firmnibalicek.cz, Křížová 116, 356 01 Sokolov; IČ: 64830713

Země původu: Česko

Červené víno, suché, alk. 10 % obj., víno ze Španělska

Kategorie: Falšované potraviny

Víno bylo falšováno nepovoleným přídavkem syntetického barviva – azorubin E122. Přídavek barviva do vína je nepovolený enologický (vinařský) postup.

Šarže: L:21422#22N046

Obal: PET lahev, etiketa, uzávěr

Množství výrobku v balení: 2 l

Výrobce: Plněno v: Vinařství Mutěnice, s.r.o., Údolní 1174, 696 11 Mutěnice, Česká republika

Místo kontroly: Albert Česká republika, s.r.o., Velehradská třída 1206, 686 01 Uherské Hradiště; IČ: 44012373

Země původu: Španělsko

Müller Thurgau, mladé víno, moravské zemské víno, alk. 12,5 % obj, suché

Kategorie: Nebezpečné potraviny

Víno obsahovalo alergen – oxid siřičitý, který nebyl uveden na obalu.

Šarže: 2/22

Obal: skleněná láhev, etiketa, šroubový uzávěr Množství výrobku v balení: 0,75 l

Výrobce: Plněno v: Gravitační vinařství s.r.o., Rodinné vinařství Osička, Mlýnská 739/2, Mikulov 69201, IČ: 09754521

Místo kontroly: Gravitační vinařství s.r.o., "Vinotéka Gravita", Mikulov (Mlýnská 739/2, 692 01 Mikulov), IČ: 09754521

Modrý Portugal rosé, mladé víno, moravské zemské víno, alk. 12,0 % obj, polosuché

Kategorie: Nebezpečné potraviny

Víno obsahovalo alergen – oxid siřičitý, který nebyl uveden na obalu.

Šarže: 4/22

Obal: skleněná láhev, etiketa, šroubový uzávěr

Množství výrobku v balení: 0,75 l

Výrobce: Plněno v: Gravitační vinařství s.r.o., Rodinné vinařství Osička, Mlýnská 739/2, Mikulov 69201, IČ: 09754521

Místo kontroly: Gravitační vinařství s.r.o., "Vinotéka Gravita", Mikulov (Mlýnská 739/2, 692 01 Mikulov); IČ: 09754521

Svatovavřinecké, mladé víno, moravské zemské víno, alk. 11,0 % obj, suché

Kategorie: Nebezpečné potraviny

Víno obsahovalo alergen – oxid siřičitý, který nebyl uveden na obalu.

Šarže: 8/22

Obal: skleněná láhev, etiketa, šroubový uzávěr

Množství výrobku v balení: 0,75 l

Výrobce: Plněno v: Gravitační vinařství s.r.o., Rodinné vinařství Osička, Mlýnská 739/2, Mikulov 69201, IČ: 09754521

Místo kontroly: Gravitační vinařství s.r.o., "Vinotéka Gravita", Mikulov (Mlýnská 739/2, 692 01 Mikulov); IČ: 09754521

Stefan Kossulitcz, červené likérové víno 2016, alk. 18% obj, víno z České republiky

Kategorie: Falšované potraviny

Ve víně byla zjištěna přítomnost etanolu, který nepocházel botanickým původem z hroznů révy vinné.

Šarže: 22/16

Obal: skleněná lahev 0,5 l, uzávěr, termokapsle, etiketa

Množství výrobku v balení: 0,5 l

Výrobce: plněno vinohradníkem: Vinařství Košulič, Údolní 5, 69301 Hustopeče

Místo kontroly: PAVEL KOŠULIČ, Hustopeče (Na Hradbách 75/75E, 693 01 Hustopeče); IČ: 74651862

Země původu: Česko

Ze zahraničí

Návrh stanoviska Výboru Evropského parlamentu k udržitelnému používání pesticidů byl představen, termín pro předkládání pozměňovacích návrhů byl stanoven na 30. března 2023

Rakouská europoslankyně Sarah Wiener (Zelení), ekologická farmářka a kuchařka, představila dne 02/03/2023 ve Výboru EP pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin svůj návrh stanoviska Parlamentu k směrnici / nařízení o udržitelném používání pesticidů. Wiener nerozporuje návrh Komise stran změny směrnice v nařízení, navrhuje ale mnohem ambicióznější redukční cíle pro pesticidy. Zatímco Evropská komise navrhuje redukovat pesticidy o 50 % (a to jak pro pesticidy obecně, tak pesticidy více nebezpečné), Wiener navrhuje redukovat více nebezpečné pesticidy až o 80 % do roku 2030. Druhý cíl zachovává Wiener na minimálně 50 %. Evropská komise jako referenční roky pro redukci pesticidů stanovila průměr prodejů v daném členském státě z let 2015–2017, Wiener navrhuje referenční období posunout na průměr z let 2018 – 2020, čímž rovněž zpřísňuje návrh Komise. Pokud by členské státy redukovaly používání pesticidů v letech 2015–2017, nebylo by to podle návrhu Wiener zohledněno. Kromě redukčních cílů do roku 2030 by podle Wiener měly být stanoveny i střednědobé cíle s plněním do roku 2026. U citlivých oblastí Wiener naopak návrh Komise zmírňuje – Komise navrhuje úplný zákaz používání pesticidů v citlivých oblastech, zatímco podle Wiener by ekologické zemědělství v citlivých oblastech mělo mít výjimku. S cílem dosáhnout redukce u pesticidů a rovněž zajistit dostatek finančních prostředků na přechod k udržitelnějšímu zemědělství navrhuje Wiener rovněž zavést harmonizované zdanění pesticidů. Členové výboru mohou pozměňovací návrhy k návrhu Wiener předkládat do 30/03/2023, Wiener plánuje dosáhnout stanoviska Výboru do července 2023, plénum by poté podle jejího plánu mohlo o stanovisku hlasovat v září 2023. S tímto postupem ovšem část jejích kolegů z Výboru pro životní prostředí nesouhlasí. Stínový zpravodaj za EPP Alexander Bernhuber (EPP) vystoupil proti návrhu Wiener, uvedl, že dokud Evropská komise nepředloží doplňkovou studii, o kterou ji v prosinci požádala Rada EU (za českého předsednictví), není možné ve vyjednáváních postoupit kupředu. Bernhuber upozornil, že návrh Komise by mohl vést k průměrnému propadu produkce potravin až o 20 %, což je v současné geopolitické situaci nepřijatelné. K návrhu Wiener se vyjádřil rovněž stínový zpravodaj za ECR, český europoslanec Alexandr Vondra. Podle něj už návrh Komise má velké nedostatky, návrh zpravodajky Wiener pak označil za zcela nepřijatelný“. Výpadky v evropské produkci by byly kompenzovány dovozy ze třetích zemí, návrh zcela ignoruje doposud dosažené výsledky a snahu zemědělců. Pozitivní ohlas nicméně návrh vzbudil u europoslanců z frakcí Zelených a GUE/NGL, ale i u některých zástupců S&D.

ZDROJ: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU

Evropská komise nepředloží žádné detailnější doplňkové informace k možným dopadům navrhovaných pravidel pro udržitelné používání pesticidů

Evropská komise předložila v červnu 2022 návrh revize směrnice / nařízení o udržitelném používání pesticidů, ve kterém podpořila řadu změn včetně zavedení přísných redukčních cílů pro pesticidy v míře 35 % až 68 % pro jednotlivé členské státy, průměrně v EU by měla redukce do roku 2030 dosáhnout 50 %. Rada EU v prosinci 2022, za českého předsednictví, vyzvala Komisi k předložení doplňkové studie k redukčním cílům a k definici citlivých oblastí. Evropská komise měla šest měsíců, tedy do konce června 2023, aby se k výzvě Rady vyjádřila. Komise v uplynulém týdnu žádost Rady EU schválila, současně ale zdůraznila, že více informací nemá k dispozici. Výkonný místopředseda Evropské komise Maroš Šefčovič to uvedl v dopise adresovaném švédské ministryni pro záležitosti EU Jessice Roswallové. Šefčovič v dopise uvádí, že Komise bude v duchu upřímné spolupráce výjimečně poskytovat další vstupní informace, jak Rada požaduje, jakmile budou tyto informace k dispozici. To by mělo být během jara 2023. Šefčovič ale dále uvádí, že má Evropská komise omezené možnosti, co vlastně může Radě nabídnout. Uvádí například, že nemá k dispozici srovnatelné údaje o používání pesticidů v členění podle jednotlivých plodin nebo účinných látek. Komise podle dopisu ani není schopna provést studii s podrobnou analýzou dopadů pro každý z 27 členských států. Šefčovič v dopise připomněl, že veškeré dostupné informace už Komise Radě poskytla, uznává ale, že od přijetí návrhu v červnu 2022 došlo v EU k mimořádným okolnostem, které ovlivňují potravinový systém. Chybějící data nicméně Evropské komisi nezabránila v předložení legislativního návrhu v loňském roce, dokonce zřejmě nepovedou ani k úpravě stanoviska Komise nyní – podle Šefčoviče je Komise nadále odhodlána plnit cíle legislativního návrhu z loňského roku.

STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, 26. 3. 2023

Společný boj!

Ve Výboru pro životní prostředí Parlamentu EU byl představen návrh zprá- ▸

vy Sarah Wienerové o návrhu nařízení EU o udržitelném používání přípravků na ochranu rostlin (SUR). Na jednání byl kromě již mnohokrát zmiňovaného úplného zákazu ochrany rostlin v citlivých oblastech, který vede k nemožnosti pěstování a faktickému zákazu povolání, kritizován také harmonogram postupu. Jednat o tak problematickém návrhu s termíny kratšími než čtyři týdny a ignorovat požadavek na posouzení dopadů je fraška! Je zde patrná snaha zamávat zprávou bez kritické výměny názorů s odvětvím. Požadujeme otevřený dialog a zohlednění našich zájmů! Budeme i nadále všemi prostředky bojovat proti nucené ekologizaci a proti faktickým zákazům hospodaření!

DDW/KLAUS SCHNEIDER, PREZIDENT NĚMECKÉHO SVAZU VINAŘŮ/15. 3. 2023/JS

Vědci varují před problémy s rezistencí

Zemědělství musí vyvinout nový přístup k zacházení s rezistencí patogenů proti biologickým prostředkům ochrany rostlin. To je výsledkem studie, kterou provedla skotská univerzita Stirling ve spolupráci s univerzitou Göteborg a univerzitou São Paulo.

Podle odhadů vědců je rozvoj rezistence již v plném proudu a bude se pravděpodobně dále šířit, pokud bude používání biologických prostředků ochrany rostlin stále více vzrůstat. Zemědělci by mohli riziko rezistence ovládnout tím, že budou pěstovat větší druhovou rozmanitost rostlin a použijí více biologických prostředků ochrany rostlin. Tato opatření snižují další růst rezistence a umožňují, aby biologické prostředky zůstaly dlouhodobě účinnými. Environmentální vědec Dr. Matthew Tinsley z univerzity Stirling řekl: „Lidé věří, že vůči biopesticidům získaným z přírodních zdrojů neumí patogeny získat rezistenci. Ale musíme se stále obávat rezistence i vůči těmto novým prostředkům.“ Upozornil, že vznik rezistence proti biologickým prostředkům ochrany rostlin je jenom otázkou času. Dr. Rosie Manganová z univerzity Stirling dodala, že pro tyto prostředky ochrany rostlin jsou zapotřebí nové přístupy v řízení rezistence, „aby se zabránilo tomu, co je pozorováno u chemických prostředků ochrany rostlin“.

DDW/15. 3. 2023/JS

Institut pro udržitelný rozvoj a mezinárodní vztahy nepodpořil zavádění metodiky pro určování environmentální stopy produktu pro hodnocení udržitelnosti produkce potravin, nemotivuje podle něj k přechodu na ekologické a agroekologické postupy produkce

Institut pro udržitelný rozvoj a mezinárodní vztahy, mezinárodní politický výzkumný institut, který zjišťuje podmínky a navrhuje nástroje pro to, aby se udržitelný rozvoj stal ústředním tématem mezinárodních vztahů a veřejných i soukromých politik, v uplynulém týdnu nepodpořil zavádění metodiky pro určování environmentální stopy produktu (PEF) pro hodnocení udržitelnosti produkce potravin. Podle Institutu jsou metody založené na analýze životního cyklu, jakou je právě PEF, nastavené tak, že už ze své podstaty směřují k udržitelné intenzifikaci produkce, nikoli k přechodu ze současného potravinového systému na ekologické a jiné agroekologické postupy. Podle Institutu využívání PEF pro potraviny poskytuje zavádějící výsledky – například vejce od slepic z klecí by mohla být hodnocena lépe, než vejce od slepic z volného výběhu, která by zase mohla být hodnocena lépe, než vejce ze slepic v ekologickém zemědělství. Důvodem je podle Institutu neschopnost PEF zohlednit některé klíčové negativní či pozitivní externality různých výrobních metod na biologickou rozmanitost a používání vstupů, jako jsou například pesticidy. Evropská komise, generální ředitelství pro zdraví a bezpečnost potravin (DG SANTE), v letošním roce představí několik návrhů na označování potravin. Návrh na označování udržitelnosti produkce by měl být předložen na podzim 2023, společně s novým právním rámcem pro udržitelné potravinové systémy (předběžně v září 2023, Evropskou Komisi v uplynulém týdnu vyzvalo více než 280 environmentálních organizací k tomu, aby tento termín skutečně dodržela), už během března by ale Komise měla předložit legislativní návrh nařízení o zdůvodňování ekologických „zelených“ tvrzení založený na metodice PEF. Ačkoli zdůvodňování zelených tvrzení a označování udržitelnosti nemají za cíl řešit stejné problémy (zelená tvrzení by měla bojovat proti greenwashingu, označování udržitelnosti by mělo poskytovat informace o udržitelné produkci), tyto dva návrhy by mohly být silně provázány. Zdůvodňování zelených tvrzení na základě ekologické stopy výrobku (PEF) by totiž podle Institutu mohlo legitimizovat používání této metody i pro označení udržitelnosti produkce. Vzhledem k tomu, že by návrhy v konečném důsledku nemusely motivovat k přechodu ze současného systému na ekologické a jiné agroekologické postupy, hrozí podle Institutu zhoršení už probíhajícího greenwashingu v potravinářském sektoru.

Evropská organizace IFOAM v tomto kontextu už v uplynulém týdnu upozornila na již existující greenwashing spojený s používáním termínů „regenerativní“, „lokální“, „organické“ nebo „ekologické zemědělství“ na etiketách obalů potravinářských výrobků.

ZDROJ: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, WWW.FOODNET.CZ, 1. 3. 2023

Mezinárodní panel pro změnu klimatu vyzval k výraznému snížení emisí skleníkových plynů ve světovém měřítku, napomoci by mohl i přechod na zdravou stravu a omezení plýtvání potravinami

Mezinárodní panel pro změnu klimatu (IPCC), který patří pod OSN a jeho členy jsou zástupci 195 zemí světa, zveřejnil dne 20/03/2023 svá nejnovější zjištění, ve kterých varoval před zhoršujícími se vyhlídkami globálního oteplování. Panel vyzval k naléhavému výraznému snížení emisí skleníkových plynů ve světovém měřítku i k přijetí opatření na zmírnění dopadů a přizpůsobení se jim. Panel zdůraznil mimo jiné i pozitivní stránku změn v potravinářském sektoru či využívání půdy. Mezi doporučená opatření patří například přístup k čisté energii a technologiím, nízkouhlíkové elektrifikace, podpora tradiční mobility – chůze, jízda na kole, veřejná doprava, ale i účinná ochrana přibližně 30 – 50 % zemské půdy, sladkovodních ploch i slanovodních ploch, přechod na zdravou stravu, omezení plýtvání potravinami a přechod k udržitelnému zemědělství.

STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, 26. 3. 2023

Přihlášky o ceny EU v oblasti bio

Evropská komise zřídila webovou stránku pro EU Bio Awards 2023 (v an-

gličtině zkrácený odkaz: t1p.de/edga1). Přihlašovací období probíhá od 25. března do 14. května 2023. Vyhlášení výsledků je plánováno na 25. září 2023.

Program EU Bio Awards zahrnuje sedm kategorií a osm jednotlivých ocenění. Ocenění hodnotí ty aktéry v celém ekologickém řetězci, kteří vyvinuli vynikající, inovativní, udržitelný a inspirativní projekt, který vytváří skutečnou přidanou hodnotu pro ekologickou výrobu a spotřebu. Kategorie zahrnují nejlepší ekologický region, město, „Bio-District", výrobce potravin, nejlepšího ekologického maloobchodníka a nejlepšího ekologického poskytovatele gastronomických pokrmů (restaurace, jídelna, catering). K tomu přibývá kategorie „Nejlepší ekologický zemědělec", ve které budou uděleny dvě ceny: jedna pro muže a jedna pro ženu. Stejně jako v minulém roce tato dvě ocenění udělují COPA-COGECA spolu s IFOAM EU.

DDW/15. 3. 2023/JS

Vinařství s PIWI odrůdami ve Švýcarsku

Vinná réva má ve švýcarském zemědělství ekonomicky i kulturně zásadní význam, ale je také plodinou, u které se nejvíce používají přípravky na ochranu rostlin. Používání odrůd révy odolných vůči houbám by mohlo výrazně snížit používání přípravků na ochranu rostlin při zachování množství a kvality produkce. Tyto odrůdy se však zatím používají jen výjimečně. Na základě údajů z průzkumu 775 švýcarských pěstitelů révy vinné (28 % plochy vinic Švýcarska) byly zkoumány faktory, které ovlivňují používání odrůd odolných vůči houbám, a analyzujeme zejména význam marketingových kanálů a úlohu krátkých dodavatelských řetězců. Odrůdy odolné vůči houbám pěstuje 20,1 % respondentů, ale pěstitelská plocha činí pouze 1,2 %. Naše výsledky vedou k jednoduchému závěru: čím blíže jsou pěstitelé ke konečnému spotřebiteli, tím je pravděpodobnější, že budou používat PIWI-odrůdy.

Snížení rizika používání pesticidů pro člověka a životní prostředí je klíčovým cílem politiky. Švýcarsko chce snížit riziko používání pesticidů o 50 % do roku 2027, Evropská unie do roku 2030. V mnoha částech světa patří vinohradnictví k plodinám s nejintenzivnějším používáním přípravků na ochranu rostlin. Například přibližně 1/3 všech přípravků na ochranu rostlin používaných ve švýcarském zemědělství se používá ve vinohradnictví, přičemž největší podíl připadá na fungicidy. Vinařství má pro švýcarské zemědělství také velký ekonomický význam: hrubá hodnota produkce vinné révy ve Švýcarsku činí 17,3 % celkové rostlinné produkce (FAO 2022), což je více než u jakékoli jiné plodiny. Přestože se odrůdy odolné vůči houbám pěstují ve všech vinařských oblastech Švýcarska, nacházíme velké regionální rozdíly. V Ticinu (kde 11 % vinařských podniků pěstuje odrůdy odolné vůči houbám), Valais (13 %) a Vaud (17 %) je míra rozšíření nižší, zatímco pěstování těchto odrůd je výraznější v regionech Trois-Lacs (22 %), Ženeva (25 %) a v německy mluvícím Švýcarsku (29 %). Přímý prodej je nejdůležitějším distribučním kanálem pro více než 30 % všech výrobců vína (tj. více než 50 % hodnoty prodeje).

Pěstitelé PIWI-odrůd častěji uvádějí na trh vlastní víno než nezpracované hrozny. Kromě toho přímí prodejci častěji pěstují odrůdy odolné vůči houbám, např. ve srovnání s výrobci, kteří prodávají své víno v maloobchodě a velkoobchodě. Deskriptivní analýza dále ukazuje, že producenti, kteří používají PIWI-odrůdy, jsou zpravidla mladší a více riskují, mají větší podniky a produkce vína tvoří větší podíl příjmů zemědělského podniku. Kromě toho je pěstování PIWI-odrůd pravděpodobnější v ekologických podnicích. Pro vinařské odvětví a tvůrce politik to znamená, že vytvoření kratších dodavatelských řetězců, tj. více přímých spojovacích bodů mezi výrobci a spotřebiteli, může usnadnit přechod na získávání vína s nižším používáním pesticidů.

Celý článek je na adrese https://agrarpolitik-blog.com/2023/01/12/kurze-lieferketten-und-der-anbau-pilzwiderstandsfahiger-rebsorten/

WWW.PIWI-INTERNATIONAL.DE/R. FINGER, L. ZACHMANN, C. MCCALLUM/9. 3. 2023/JS

Nové možnosti experimentování ve francouzských apelačních vinicích a vinařstvích

Na základě rozhodnutí INAO mohou francouzští vinaři i v apelacích zkoušet za dodržení daných podmínek nové metody v souvislosti se změnou klimatu. „Stejně jako jsme to udělali v roce 2021 s odolnými odrůdami révy vinné v rámci takzvané směrnice VIFA (odrůdy pro účely přizpůsobení se), umožňujeme organizacím producentů, které si to přejí, a všem jejich členům, zavést ve svých specifikacích možnost provádět zkoušky řezu, testovat nové techniky obhospodařování vinic, zařízení na ochranu révy před mrazem nebo krupobitím a nové vinařské postupy," vysvětlil Christian Paly, předseda specializovaného vinařského výboru INAO, při prezentaci této směrnice tisku.

V návaznosti na předchozí zkušenosti s VIFA, které nesmí překročit 5 % plochy vinic a 10 % cuvée po dobu 5 let, bude nové testování prováděno tak, aby ctilo zásady apelací, zejména spojení s terroir. Budou povoleny v malém měřítku a na určité období, které bude stanoveno případ od případu. Vinaři, kteří budou chtít testovat inovativní postupy, budou muset souhlasit s prováděním pozorování, měření a odebíráním vzorků podle protokolu vypracovaného organizací oprávněnou k provádění pokusů, kterou určí organizace producentů. Další požadavky upřesní národní výbor INAO v červnu 2023.

VITISPHERE/17. 2. 2023/JS

Cognac získal tři nové odolné odrůdy révy vinné

Organizace vinařů z regionu Cognac na své valné hromadě 15. prosince 2022 požádala Národní institut pro původ a kvalitu (INAO), aby do svých specifikací zařadil tři rezistentní-odrůdy (podle směrnice VIFA). Jedná se o odrůdu Vidal (starší šlechtění) a méně známé odrůdy Coutia a Luminan, které byly do úředního katalogu odrůd zapsány prostřednictvím vyhlášky zveřejněné v Úředním věstníku ze dne 22. prosince 2021. Coutia a Luminan jsou bílé odrůdy, které vzešly z dvacetileté výzkumné práce vedené Alainem Bouquetem v rámci programu prováděného ve spolupráci s francouzským Národním výzkumným ústavem pro zemědělství, potraviny a životní prostředí (INRAE), který převzal Národní úřad pro obchod s koňakem (BNIC). Jsou odolné vůči plísni révy (peronospoře) a padlí révy (oidiu) a zdají se být vhodné pro výrobu destilátů z vína. Vinaři budou moci od roku 2024 vysazovat tyto odrůdy, a to až do výše 5 % celkové plochy svých vinic (a 5 % celkové plochy apelace).

VITISPHERE/18. 1. 2023/JS

Švédsko usiluje o získání CHZO

Práce na získání statusu CHZO jsou ve Švédsku v plném proudu. Záměrem je rozdělit původ podle existujících oblastí, říká Emma Sernerová, předsedkyně profesního sdružení vinařů. Od roku 1999, kdy se Švédsko stalo oficiální vinařskou zemí EU, jde vývoj rekordní rychlostí. Dnes je zde téměř 200 hektarů vinic a před dvěma lety vznikla SBOV, švédská profesní organizace pro vinařství. Nyní se pracuje na schválení CHZO, aby bylo možné psát například „víno ze Skåne" místo Víno ze Švédska. Skåne je nejjižnější švédský region, kde se nachází většina vinic. Emma Sernerová, předsedkyně SBOV a zakladatelka vinařství Långmyre na ostrově Gotland v Baltském moři, říká: „Doufáme, že se zeměpisným označením původu více prosadíme na mezinárodní úrovni. Chráněné zeměpisné označení představuje rozvoj kvality." Pokud jde o regionální rozdíly z hlediska terroir, Emma Sernerová uvádí příklad: „Tady na Gotlandu máme vápenitou půdu, suché počasí a pozdní jaro, což ve víně zanechává určitou stopu. Ve Skåne je větrnější a deštivější počasí s pozdními a teplými podzimy. Doufáme, že systém CHZO bude schválen zhruba za rok. K zavedení CHOP může dojít později."

Co se týče hodnocení vín, ambicí je vytvořit senzorické centrum ve spolupráci mimo jiné se Švédskou zemědělskou univerzitou. Ve Švédsku pochází přibližně 95 % hroznů z PIWI-odrůd, kde je nejrozšířenější odrůda Solaris. Stále více pozornosti se však zaměřuje na novou generaci PIWI, kde zejména Kullabergs Vingård velmi optimisticky hodnotí odrůdy Souvignier gris, Cabernet noir a Pinot Nova.

WWW.PIWI-INTERNATIONAL.DE/LENA SÄRNHOLM/17. 2. 2023/JS

Nové genomické techniky v únoru

Soudní dvůr EU vyloučil techniky in vitro z regulace GMO

Soudní dvůr EU 7. února definitivně ukončil debatu zahájenou v roce 2015 o vyloučení in vitro mutageneze z regulace GMO. Soudní dvůr totiž prohlásil, že organismy získané použitím techniky/metody mutageneze in vitro, která byla konvenčně použita v řadě aplikací in vivo a která má s ohledem na tyto aplikace dlouhou historii bezpečnosti, jsou vyloučeny z oblasti působnosti této směrnice (směrnice 2001/18/ES).

Výsadba transgenních plodin se celosvětově zvyšuje, s výjimkou Evropy

Od Asie po Latinskou Ameriku a Afriku se zvyšuje počet studií, vývoje a používání bioinženýrských produktů. Na Filipínách se sklízí a konzumuje zlatá rýže, v Japonsku se začala prodávat nová geneticky modifikovaná rajčata, v Ghaně, Nigérii a Zambii se používají různé geneticky modifikované plodiny ke zlepšení produkce a v Chile se upravují semena pro boj proti změně klimatu. Mnoho dalších zemí, například Bolívie, Brazílie, Mexiko a Indie, reviduje své zákony, aby zmírnily regulační omezení pro bioinženýrské produkty. V EU se v posledních letech ozývají hlasy evropských vědců, kteří prosazují nový vědecky podložený přístup k bioinženýrství pro NGT.

Názory na odmítnutí geneticky modifikovaných plodin ve Skotsku

Skotští ministři uvedli, že se domnívají, že jejich postoj proti genetickým modifikacím pomáhá propagovat skotské produkty jako „čisté a ekologické", přestože neexistují žádné přesvědčivé vědecké důkazy, že GM plodiny jsou s touto filozofií v rozporu. Různí politici obecně uznávají potřebu bojovat proti změně klimatu.

EU: NGT – Reakce na revizi pravidel, která se mají uplatňovat

Souběžně s rozhodnutím Soudního dvora EU o vynětí in vitro ze směrnice 2001/18 využily zelené skupiny, včetně Slow Food Europe a Friends of Earth, příležitosti a uvedly, že jakákoli další deregulace NGT by poškodila jak zemědělce, tak spotřebitele – ti nebudou schopni rozlišit mezi ekologickými/nemodifikovanými produkty a NGT. Poslanec Evropského parlamentu Thomas Waitz tyto skupiny podporuje a uvádí, že vyjmutí NGT z regulace dané směrnicí 2001/18 bude pouze ve prospěch výrobců pesticidů, čímž se zhorší klimatické problémy a půjde proti zájmům evropské zelené dohody. Naopak vedoucí oddělení Komise pan Berend odpověděl, že vývoj nových, odolnějších rostlin – které se již testují a studují ve Španělsku – pomůže zemědělcům zbavit se pesticidů. To podle něj pomůže v boji proti změně klimatu i zdravotním problémům.

EK schválila dovoz dvou geneticky modifikovaných rostlin

EK 22. února oznámila, že udělí povolení k dovozu a prodeji dvou GMO produktů na evropském trhu: řepky olejky MON 94100 tolerantní k herbicidům a sóji A 5547-127 (pro kterou bylo povolení obnoveno). Podle stávajícího nařízení budou muset být tyto produkty řádně označeny a sledovatelné.

Je jihovýchodní Asie připravena na genetické inženýrství?

Podle Zahraniční zemědělské služby (FAS) amerického ministerstva zemědělství (USDA) je jihovýchodní Asie připravena přijmout moderní soubor zemědělských politik, které by zahrnovaly využívání biotechnologií a GMO. Zatímco však na jedné straně se zdá, že Bangladéš je v této oblasti angažovanější, jiné země, jako například Srí Lanka a Pákistán, stále diskutují o tom, zda pěstovat geneticky modifikované plodiny, či nikoliv. Na Srí Lance se prozatím žádné geneticky modifikované plodiny nepěstují, zatímco zákaz vydávání nových licencí pro všechny geneticky modifikované plodiny s výjimkou bavlny, zavedený v březnu 2019, brzdí současné výzkumné a vývojové práce v Pákistánu. Podobně nerozhodné chování přetrvává i v Indii. Jediným GM produktem schváleným pro komercializaci zůstává Bt bavlna, ačkoli úřady povolily uvolnění GM lilku a hořčice. Na druhé straně pokračuje v neztenčené míře nelegální pěstování GM plodin. Podle průmyslových zdrojů, které cituje USDA, se v posledních letech mohlo jednat o 15 až 20 % všech ploch bavlny s Bt bavlnou tolerantní k herbicidům.

NGT jsou připraveny na nové výzvy

Rok 2023 je rokem, kdy budou USA využívat řešení na bázi CRISPR. Americké ministerstvo zemědělství (USDA) ve spolupráci s výzkumnou skupinou vedenou Maxem Scottem, profesorem entomologie na Severokarolínské státní univerzitě, založí skleníkové pokusy pro studium editace genů na bázi CRISPR u ovocných škůdců, jako je například drosophila. V Kalifornii bude technologie CRISPR schopná sterilizovat octomilky brzy dostupná na trhu se škůdci plodin.

Nové objevy posunou technologie editace genů na další úroveň: boj proti změně klimatu. Podle Jennifer Doudnaové, jedné z průkopnic v oblasti editace genů CRISPR, je nyní tato technologie ▸

připravena k využití při řešení tří různých problémů:
- snížení emisí skleníkových plynů z půdních mikrobů nebo zvířat;
- zlepšení odolnosti rostlin;
- Zlepšení schopnosti rostlin zachycovat a ukládat uhlík v půdě.

Nicméně je důležité mít na paměti, že o NGT a jejich použití se stále diskutuje a mnoho geneticky modifikovaných organismů ještě nebylo v USA schváleno k plošnému uvolnění.

Zdravější pšenice?

Výzkumný ústav Rothamsted Research Institute prokázal možnost snížit obsah volného asparaginu v zrnu pšenice, aniž by to výrazně ovlivnilo její ostatní vlastnosti. Pomocí techniky genové editace CRISPR se podařilo snížit přítomnost aminokyseliny asparaginu v pšenici přibližně o 50 %. Tato NGT, která by mohla být brzy uvedena na trh na základě nového zákona ve Velké Británii, by představovala zdravější alternativu ke konvenční pšenici, protože výrazně snižuje hladinu karcinogenních neurotoxinů (např. akrylamidu, toxinu, který se nachází na toastech v důsledku vaření asparaginu).

Euroseeds navrhuje využití nových šlechtitelských metod

Organizace Euroseeds, která zastupuje zájmy výzkumných pracovníků, šlechtitelů, pěstitelů a analytiků v oblasti osiv, zveřejnila 20. února dokument, v němž uvádí příklady a aplikace NBT u různých rostlin. Jejich cílem je prostřednictvím inovací řešit otázky, jako je udržitelná produkce, potravinová bezpečnost a dostupnost. Moderní šlechtitelské techniky podle nich nabízejí účinnější a rozsáhlejší možnosti selekce, které umožňují selektivní vývoj žádoucích vlastností rostlin.

Očekávání zvýšených investic do GMO

USA předpovídají, že v nadcházejících měsících dojde k výraznému nárůstu globálního trhu s genomovým inženýrstvím. Nárůst využití nejen pomůže a zlepší kvalitu života občanů, ale také zvýší konkurenční výhodu amerických společností oproti EU. Odvětví trhu genového inženýrství tak očekává zvýšené financování a investice. Například americký Národní institut zdraví prohlásil, že bude podporovat výzkum prostřednictvím svého nového programu nazvaného Editace genomu somatických buněk. V rámci tohoto programu jsou výzkumným pracovníkům v Kanadě a USA udělovány granty na výzkum související s editací genomu.

AREV/7. 3. 2023/JS

Autochtonní odrůdy révy vinné a jedinečné genetické dědictví Sardinie

Sardinie je z tohoto pohledu truhlicí plnou enologických klenotů schopných nabídnout vína, často s omezenou produkcí. Cagnulari, Caricagiola, Muristellu, Moscato Bianco a Arvisonadu: to jsou původní sardinské odrůdy. Zvláštní místo si mezi nimi zaslouží Arvisionadu, velmi vzácná původní odrůda, jejíž rozšíření je omezeno na plochu o rozloze asi 20/25 hektarů v historické oblasti Goceano mezi obcemi Benetutti a Bono. Skutečné unikum, protože pro tuto výjimečnou révu nebyla nalezena žádná genetická shoda s jinou. Zachovat tuto bílou odrůdu znamená zůstat věrný genetickému enologickému kódu Sardinie. První zmínky o této odrůdě pocházejí z roku 1780, ale její původ je tisíciletý a její jméno je jistě latinského původu. Dnes je Arvisionadu jedním z nejvyhledávanějších sardinských vín na národní i mezinárodní úrovni a odborníci v oboru v posledních letech deklarovali jeho vynikající kvalitu. A přestože se ostrov nebojí srovnání s jinými regiony, je důležité poznat i další původní italské odrůdy, celkem 600, z nichž každá je nositelem enologického dědictví, které nemá srovnání s žádnou jinou zemí na světě: od Malvasia Nera a Greco Nero z Kalábrie přes Falangina a Greco z Kampánie, Vernaccia Nera a Garofanata z Marche až po Bellone a Grechetto z Lazia.

WWW.UNIONESARDA.IT/22. 2. 2023/JS

Německo plánuje podpořit dodávání ekologických potravin do jídelen a restaurací jakožto nástroj na podporu dalšího rozvoje ekologického zemědělství

Německo plánuje podpořit dodávání ekologických potravin do jídelen a restaurací, důvodem je pomoci naplnit cíl rozšíření plochy zemědělské půdy obhospodařované v režimu ekologického zemědělství na 30 % do roku 2030. Návrh opatření ze dne 15. 2. 2023 má být základem pro plánované nařízení o ekologickém stravování mimo domov. Německé ministerstvo zemědělství rovněž plánuje zahájit kampaň, ve které seznámí spotřebitele se sociálními výhodami a přednostmi ekologických produktů. Cílem je další navýšení poptávky po těchto potravinách.

STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, 26. 2. 2023

Evropská komise plánuje zahájit vyjednávání o budoucí Společné zemědělské politice po roce 2027 od září 2023, legislativní návrhy by měly být předloženy v červenci 2025

Evropská komise je podle aktuálních informací připravena zahájit semináře a konzultace o podobě budoucí SZP po roce 2027 prostřednictvím expertních zasedání Občanských dialogů k SZP od konce srpna / začátku září 2029. Veřejná diskuse k budoucí SZP 2027+ by pak mohla být zahájena během konference EU Agriculture Outlook, která probíhá každý rok v první polovině prosince; v prvním čtvrtletí roku 2024, od ledna do března, by měla být spuštěna oficiální veřejná konzultace. V květnu 2024 budou probíhat volby do Evropského parlamentu, na konci roku 2024 dojde k výměně komisařů. Předložení návrhu nového víceletého finančního rámce (rozpočtu EU) je proto naplánováno až na červen 2025, v červenci 2025 by mělo následovat předložení legislativního návrhu pro novou SZP po roce 2027+.

STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, 26. 2. 2023

Přírodní, zálohované a vratné obaly plněné vínem z PIWI odrůd

Všechna nesířená přírodní vína ekologického výrobce Villa Noria z Languedoku mezi Narbonne a Montpellier jsou letos k dispozici v zálohovaných a vratných lahvích. Také nové pet naty „Basic Instinct“ a „Les Infusions“. Společnost Domaine Villa Noria byla založena v roce 2010 čtyřmi přáteli, kteří milují víno, a od počátku pracuje ekologicky. V rámci možností používají také rezistentní odrůdy a vinifikaci s nízkými zásahy. Pro ročníky, u nichž lze zcela upustit od síření, se používá označení Vin Méthode Nature (sans soulfites ajoutés).

WEINWIRTSCHAFT/21. 3. 2023/JS

Papírové lahve na německém trhu vínem

Dovozce Heinz Hein Weinhandel e. K. se sídlem ve Wiesbadenu přiveze od 15. dubna na německý trh tři vína z Cantina Goccia v Umbrii – v takzvaných „úsporných lahvích“, které jsou z velké části vyrobeny z papíru (kartonu). Podle společnosti bude Bianco z odrůd Grechetto a Vermentino, Rosato z odrůd Cabernet Sauvignon a Pinot nero a Rosso z odrůd Sangiovese, Cabernet Sauvignon a Merlot k dostání každé za doporučenou cenu 9,99 eur/láhev.

„Frugal Bottles“ jsou považovány za významnou inovaci z hlediska udržitelnosti; jejich CO_2 stopa je údajně asi šestkrát nižší než u průměrné skleněné lahve. Nejnověji byl tento koncept oceněn zlatem na New York Product Design Awards v kategoriích „Best of class“ a „Award of distinction sustainable design“. Společnost Cantina Goccia teprve nedávno uvedla do provozu upravenou stáčecí linku, aby mohla nový formát efektivněji využívat.

WEINWIRTSCHAFT/16. 3. 2023/JS

Kulatý stůl udržitelného vinařství se zaměřuje na lehčí skleněné lahve

Na mezinárodní platformě „Sustainable Wine Roundtable“ (SWRT) se diskutuje o nárocích, možnostech a cílech v oblasti udržitelnosti a jejich realizaci. Na posledním online setkání se pozornost zaměřila na největší problematický bod CO_2 stopy vína – skleněnou láhev. Sdružení SWRT bylo založeno 49 předními světovými vinařskými a potravinářskými společnostmi v září 2021 s cílem prosazovat vhodná opatření směrem k stále rostoucímu významu udržitelnosti. Na online setkání členských organizací SWRT 23. února bylo na programu téma „pakt pro obaly“. Členská komunita jej navrhla s následujícími cíli:

- do konce roku 2023 žádné skleněné lahve o hmotnosti vyšší než 700 g,
- do konce roku 2024 žádné skleněné lahve o hmotnosti vyšší než 550 g,
- všechny soukromé značky a všechny maloobchodní značky (členové SWRT) o hmotnosti nejvýše 420 g do konce roku 2025,
- společné zkoušky se sklářským průmyslem s cílem dosáhnout hmotnosti lahví kolem 350 g.

SWRT je celosvětová nezávislá nezisková organizace otevřená všem oblastem vinařského odvětví, kterou dosud tvoří členové z 18 zemí.

DER WINZER/6. 3. 2023/JS

Japonský papír z mláta

S rostoucím zájmem o řemeslná piva řeší japonské pivovary otázku, jak využít zbytky ze sladu, které vznikají při výrobě piva. Jokohamský startup Kitafuku zahájil recyklaci pivovarských zbytků a začal vyrábět „řemeslný pivní papír“, který následně používá během pivních akcí různými způsoby, ať už jde o jídelní lístky, podtácky nebo držáky na nápoje.

Velké pivovary disponují vlastním zařízením na sušení sladových kalů (mláta), a vyrábějí z něj například krmivo pro zvířata. Malé řemeslné pivovary však nemají jinou možnost než se spoléhat na pomoc zvenčí a jen obtížně hledají farmy, které by mláto odebíraly.

Pan Matsuzaka ze společnosti Kitafuku využil zkušeností papírny z prefektury Nara, která vyráběla recyklovaný papír z rostlin rýže a trávy. Tento proces se snažil použit i na zbytky z výroby piva. Od prosince 2020 společnost Kitafuku shromáždila od osmi pivovarů 1 500 kg sladových kalů a vyrobila z nich kartonové krabice a další výrobky. Do té doby pivovary platily měsíčně statisíce jenů za likvidaci odpadů ze sladu.

Pivovary zdarma dodávají firmě Kitafuku zbytky sladu, ze kterého firma vyrábí papír pro jídelní lístky a další výrobky z papíru používaných v restauracích. Sládek pivovaru Number one například používá vizitky vyrobené z tohoto papíru s tím, že jde o „začátek konverzace se zákazníky a obchodními partnery“. Sdružení řemeslných pivovarů v prefektuře Šizuoka ve středním Japonsku plánuje dodávat pivo v kartonových krabicích vyrobených tímto procesem.

S rostoucím zájmem o řemeslná piva řeší japonské pivovary otázku, jak využít zbytky ze sladu, které vznikají při výrobě piva. Jokohamský startup Kitafuku zahájil recyklaci pivovarských zbytků a začal vyrábět „řemeslný pivní papír“, který následně používá během pivních akcí různými způsoby, ať už jde o jídelní lístky, podtácky nebo držáky na nápoje.

Velké pivovary disponují vlastním zařízením na sušení sladových kalů (mláta), a vyrábějí z něj například krmivo pro zvířata. Malé řemeslné pivovary však nemají jinou možnost než se spoléhat na pomoc zvenčí a jen obtížně hledají farmy, které by mláto odebíraly.

Pan Matsuzaka ze společnosti Kitafuku využil zkušeností papírny z prefektury Nara, která vyráběla recyklovaný papír z rostlin rýže a trávy. Tento proces se snažil použit i na zbytky z výroby piva. Od prosince 2020 společnost Kitafuku shromáždila od osmi pivovarů 1 500 kg sladových kalů a vyrobila z nich kartonové krabice a další výrobky. Do té doby pivovary platily měsíčně statisíce jenů za likvidaci odpadů ze sladu.

Pivovary zdarma dodávají firmě Kitafuku zbytky sladu, ze kterého firma vyrábí papír pro jídelní lístky a další výrobky z papíru používaných v restauracích. Sládek pivovaru Number one například používá vizitky vyrobené z tohoto papíru s tím, že jde o „začátek konverzace se zákazníky a obchodními partnery“. Sdružení řemeslných pivovarů v prefektuře Šizuoka ve středním Japonsku plánuje dodávat pivo v kartonových krabicích vyrobených tímto procesem.

IRENA LEOPOLDOVÁ, ZEMĚDĚLSKÝ DIPLOMAT, VELVYSLANECTVÍ ČR V TOKIU, E-MAIL: IRENA_LEOPOLDOVA@MZV.CZ

Odvětvová specifičnost zeměpisných označení, kterou je třeba zachovat

EU plánuje revizi nařízení o zeměpisných označeních. Pod vedením EFOW (Evropská federace vín s označením původu) v úzké spolupráci s Německým svazem vinařů (DWV) byl v celé Evropě zveřejněn společný dopis, který podpořily organizace téměř 200 zeměpisných označení (CHOP a CHZO).

„Výrobci – srdce výroby vína založeného na jeho původu – požadují zachování specifičnosti odvětví! Správa našeho označování původu, našeho terroir, musí zůstat v zemědělském právu,“ říká prezident DWV Klaus Schneider. Podle názoru podepsaných organizací a DWV je původ nástrojem zemědělské politiky. Proto jsou předpisy o správě obsaženy v nařízení o společném trhu (VO (EU) 1308/2013), které obsahuje i všechny další podstatné předpisy pro pěstování révy, výrobu vína a jeho uvádění na trh. „Podporujeme jednotná pravidla pro zeměpisná označení v Evropě, ale pouze v jednom nařízení – ve společné organizaci trhu, kterou známe,“ zdůrazňuje Schneider. „Odmítáme přepracování a vyčlenění do nového nařízení.“

Společný dopis upozorňuje na problém rozdělení: „Návrh Komise by vedl k tomu, že část našich pravidel by byla ve společné organizaci trhů (definice zeměpisných označení, kontroly, tradiční pojmy, řízení množství, cenové ukazatele), zatímco další část by byla vložena do horizontálního nařízení o zeměpisných označeních (postupy, ochrana, seskupení producentů). To by byla strategická chyba, protože trh s vínem v EU se vyznačuje politikou jakosti se specifickými regulačními nástroji (2/3 vín v EU jsou vína se zeměpisným označením)."

Generální tajemník DWV Christian Schwörer k tomuto zásadnímu tvrzení dodává: „Pro odvětví vína bylo obvykle výhodné, když se otázky naší vinařské politiky, například pěstování, zeměpisné ochrany a práva na označení, projednávaly v rámci společné organizace trhu. Nové nařízení by pro odvětví znamenalo zjevně horší pozici, s čímž nebudeme souhlasit." DWV rovněž zdůrazňuje, že zeměpisná ochrana vinařských produktů již nyní podléhá obzvláště přísným požadavkům. Pokud je například uvedeno CHOP, musí víno pocházet ze 100 % z vinic uvedené oblasti. Tento přísný požadavek na původ se však v současném návrhu tohoto horizontálního nařízení nevztahuje na všechny produkty. Nové nařízení by mohlo znamenat, že toto kritérium zajišťující kvalitu původu nebude v budoucnu dostatečně zohledněno.

„Podle našeho názoru se tzv. reforma zeměpisné ochrany netýká pouze dalšího rozvoje správy a ochrany původu v odvětví vína. Spíše zde vidíme ohrožení celé dosavadní úpravy odvětví! V Německu jsou všechny tradiční vinařské oblasti a také vinařské regiony k produkci zemského vína zařazeny mezi území se zeměpisnou ochranou – dopad pro nás by byl obrovský," vysvětluje Schwörer. „Všechny německé spolky ochrany původu (obdoba našich VOC) podepsaly dopis Parlamentu EU! Žádáme proto, aby i zde MZe přehodnotilo svůj postoj a konečně podpořilo naše národní výrobce!"

DDW/15. 3. 2023/JS

Réva vinná se pěstovala již před 11 500 lety

Přesným zkoumáním ušlechtilých a planě rostoucích keřů révy ze 17 zemí se mezinárodnímu týmu vědců podařilo zjistit, že réva vinná byla poprvé pěstována přibližně před 11 500 lety. Její pěstování tedy začalo přibližně ve stejné době jako pěstování obilovin. Dosud analýzy DNA několika existujících vzorků dospěly pouze k nepřesnému závěru, že réva vinná byla poprvé pěstována před 15 000 až 400 000 lety. S pomocí nových výzkumů se však nyní mezinárodnímu výzkumnému týmu pod vedením čínských vědců podařilo vnést do tohoto tématu trochu světla. Prozkoumali genomy 3 500 roubovaných a divoce rostoucích rév ze 17 zemí a zjistili, že první réva byla lidmi pěstována přibližně před 11 500 lety na Blízkém východě a na jižním Kavkaze. Na počátku sloužily hrozny, ať už modré nebo bílé, pravděpodobně výhradně k jídlu. První zmínky o získávání vína existují až o 3 000 let později. Z Blízkého východu se réva rozšířila do celého světa a do Evropy se první ušlechtilé odrůdy révy vinné dostaly až zhruba před 2 000 lety.

DER WINZER/9. 3. 2023/JS

Francouzské hnutí za zdrženlivost chce legalizovat konopí a omezit víno

Melancholická je pravděpodobně nejlepší způsob, jak popsat náladu ve francouzském vinařství, protože suchý leden získává ve Francii stále větší ohlas. Ze zápisu ze slyšení, které 18. ledna uspořádal senátní výbor pro sociální záležitosti, se však výrobci se zájmem dozvědí, že pokles spotřeby vína, který podnítilo hnutí za zdrženlivost, má ve skutečnosti negativní vliv na francouzské veřejné zdraví. Společná akce úřadů a vinařského odvětví vedla k větší informovanosti obyvatelstva jako celku a k propadu úrovně spotřeby ve srovnání s 60. lety. Drasticky se snížilo každodenní pití vína k jídlu a přechází se k jiným konzumačním návykům, které představují jiné problémy, uvedl Dr. Jean-Michel Delile, který předsedá Federaci pro závislé, a vítá kampaň lidového hnutí za sociální podporu a Suchý leden a tvrdí, že „snížení spotřeby alkoholu musí být hlavní prioritou veřejného zdraví". Denní pití vína – kdysi považovaného za potravinu – neodpovídá současným doporučením v oblasti veřejného zdraví, která omezují konzumaci na dvě skleničky alkoholu denně, a to ne každý den. A přitom to bývala součást kultury, kde se jídlo vychutnávalo pomalu a v dobré společnosti ostatních. Tento trend se zcela obrátil a nyní se mezi mladými lidmi upřednostňuje nárazové pití, které také stále více přitahuje konopí. A když už jsme u toho, Delille uvádí, že „Federace pro závislost je dlouhodobě pro dekriminalizaci užívání konopí, což neznamená, že by nemělo být zakázáno pro mladistvé, v práci, při řízení atd." Takže v podstatě tráva má přednost před vínem.

VITISPHERE/3. 2. 2023/JS

Itálie, Španělsko a Německo zažívají rekordní vývoz

Italský vývoz vína v roce 2022 dosáhl nového rekordu ve výši 7,87 miliardy eur. Roční bilance ukazuje na výrazný nárůst italského vývozu vína o 9,8 % oproti předchozímu roku. Pozitivním překvapením jsou údaje o objemu vývozu vína v loňském roce: 21,9 milionu hektolitrů oproti 22 milionům hektolitrů v roce 2021, což představuje pokles pouze o 0,45 %. Průměrná cena tak vzrostla na 3,58 eura za litr. Šumivá vína jsou stále hnací silou italského exportu. Italská trvalka Prosecco DOC zaznamenala oproti roku 2021 nárůst hodnoty o +11,5 %, přičemž se prodalo celkem 638,5 milionu lahví. To odpovídá odhadované hodnotě přes 3 miliardy eur.

Španělská observatoř pro sledování trhu s vínem Observatorio Español del Mercado del Vino (OeMv) rovněž zaznamenala rekordní prodeje v oblasti vývozu vína. V roce 2022 bylo vyprodukováno přibližně 2,98 miliardy eur, což je o 90 milionů eur více než v předchozím roce. Na druhou stranu se objem vývozu snížil o 213 milionů litrů. Na rekordním obratu se podílí především španělské volně ložené víno, které oproti předchozímu roku vzrostlo o téměř 56 milionů eur. Především rostl prodej volně loženého vína na trzích Francie, Německa, Maroka a Velké Británie. Výrazně vzrostly také kategorie šumivých vín (+24 milionů eur) a bag-in-box (+8 milionů eur).

Podle Německého vinařského institutu (DWI) dosáhla průměrná vývozní cena německých vín v roce 2022 nového maxima. Oproti předchozímu roku vzrostla o 20 centů na 3,15 €, což je o 11 centů více než předchozí maximální hodnota z roku 2018 a dvakrát více než před 20 lety. Díky vyšším výnosům vzrostla celková hodnota vývozu německých vín v roce 2022 o 4 % na 370 milio-

nů eur, ačkoli objem vývozu klesl o 3 % na 1,17 milionu hektolitrů. Tento vývoj je v souladu s dlouhodobým cílem odvětví vyvážet více kvalitnějších německých vín, aby se zvýšila přidaná hodnota.

DER WINZER/17. 3. 2023/JS

Vývoz španělského vína dosáhl v roce 2022 rekordního obratu 2 980 milionů eur

Rok 2022 se pro španělský vývoz vína uzavřel pozitivně a dosáhl rekordního obratu ve výši 2 980,2 milionu eur. Přestože v objemu se vývoz snížil o 9 % (2 089,5 milionu litrů), v hodnotě to bylo téměř o 90 milionů více než v roce 2021. Pokles objemu činil 213 milionů litrů. Podle produktů zpráva ukazuje, že k celkovému růstu obratu v roce 2022 nejvíce přispěly tyto produkty: nebalená vína (+12 %, tj. o 55,8 mil. eur více), balená vína bez CHOP (+6 %, tj. o 25,9 mil. eur více), šumivá vína (+5 %, tj. o 24,4 mil. eur více) spolu s víny v BiB (+8,4 mil. eur). Co se týče objemu, ztráty zaznamenala především nebalená vína (–11 %, tj. o 149,8 mil. litrů méně) a balená tichá vína (–10,5 %, tj. o 77,6 mil. litrů méně).

V analýze podle trhů v případě nebalených vín se z hlediska objemu nejvíce propadly Itálie, Německo, Portugalsko a Francie, přičemž tyto čtyři země ztratily v roce 2022 dohromady 111,4 milionu litrů. Je třeba vyzdvihnout dobré výsledky vývozu volně loženého vína do Maroka (+9,2 mil. litrů) a Spojeného království (+7,5 mil. litrů). V případě lahvového vína se USA staly s 258,1 mil. eur (+11 %) hlavní destinací z hlediska hodnoty španělského lahvového vína, zatímco Německo bylo hlavní destinací z hlediska objemu s 83,4 mil. litrů (–12 %). Pozitivní je nárůst, který zaznamenalo Mexiko (+41 % v hodnotě a +33 % v objemu).

WWW.TECNOVINO.COM/7. 3. 2023/JS

Rakouský vývoz vína nadále roste

Víno z Rakouska je v mezinárodním měřítku i nadále na cestě k úspěchu: v roce 2022 vzrostl vývoz na novou rekordní hodnotu 231 milionů eur. O rakouská vína byl zájem zejména v Kanadě, USA a severní Evropě. Jak ukazují nejnovější údaje rakouského statistického úřadu, Rakousko v roce 2022 vyvezlo přibližně 67,7 milionu litrů vína (tj. roční produkce ČR). Zatímco objem se oproti předchozímu roku mírně snížil (–3,5 %), hodnota výrazně vzrostla o +6,4 %. V důsledku toho dosáhla vývozní cena rekordní úrovně 3,42 eur za litr. Poptávka byla zejména po rakouských šumivých vínech (+19 % hodnoty) a bílých jakostních vínech (+8 % hodnoty).

S nárůstem hodnoty o 47 % na 10,7 milionu eur se opět podařilo dosáhnout silných přírůstků v Kanadě. Za posledních pět let se tam hodnota vývozu zvýšila více než sedmkrát. Také USA byly v roce 2022 opět na vzestupu s nárůstem hodnoty o 11 %. Velmi dobře si vedlo také Nizozemsko (+17 % hodnoty) a skandinávské země, jako je Švédsko (+7 % hodnoty), Dánsko (+29 % hodnoty) a Finsko (+62 % hodnoty). Švýcarsko, druhý nejvýznamnější vývozní trh, rovněž zaznamenalo úctyhodný nárůst o 8,6 %. Na největším rakouském exportním trhu, v Německu, se zvýšil vývoz levnějších vín v cisternách na úkor vývozu v lahvích, což vedlo k mírnému poklesu hodnoty vývozu (–1,3 %). Propadákem v roce 2022 byla Velká Británie (–38 % hodnoty). Tam bylo jasně patrné, že brexit ztížil a prodražil práci na trhu.

DER WINZER/17. 3. 2023/JS

Německý trh vínem v roce 2022 silně klesl

Vzhledem ke ztrátě kupní síly způsobené rostoucími životními náklady se nákupy domácností silně zaměřily na naprosto nezbytné produkty. Výsledkem je, že méně domácností nakupuje víno a také věnuje větší pozornost ceně. Nielsen IQ provedl analýzu trhu s vínem jménem DWI, která vidí 10% pokles trhu napříč všemi maloobchodními kanály. Ztráta hodnoty byla mírně nižší, a to 6,5 procenta. Zahraniční vína mají nižší průměrnou cenu 3,64 €/litr ve srovnání s německými víny s 4,11 €/litr. DWI vidí vyšší německou hodnotu jako důvod silnějšího poklesu prodeje německých vín (o 14 % v množství a 8 % v hodnotě). V popularitě za Německem s tržním podílem 44 % následují italská vína, která představují 16 % prodaného množství, následovaná španělskými víny se 14 %.

Pokud jde o druhy vína, červené víno ztratilo jeden procentní bod podílu na trhu ve prospěch růžového. Bílé víno zůstává nejžádanější s nezměněným podílem 47 procent, následuje červené víno se 40 procenty a růžové s 13 procenty. Biovína se dokázala prosadit proti uvedenému trendu. Maloobchod ztratil 2 % tržního podílu a tvoří 64 %, přičemž ztráty utrpěli zejména maloobchodníci s plným sortimentem, zatímco tržní podíl diskontů zůstává konstantní na 37 %. Vítězem je internetový obchod, který zvýšil svůj podíl o 2 % na 13 %, zatímco přímý prodej představuje 11 %. V klasickém obchodě s vínem a nápoji se jedná o 9 %.

WEINWIRTSCHAFT/13. 3. 2023/JS

Růžová vína ve Francii odolávají krizi

Ačkoli světová spotřeba růžových vín od roku 2002 prudce vzrostla na více než 20 %, jejich růst přesto zaznamenal několik otřesů a dokonce se zdá, že od roku 2019 mírně klesá (–2,3 %) a nyní dosahuje 23,6 mil. hl, tj. 10,5 % tichých vín (19,8 mil. v roce 2019). To stále představuje 34 % celkového světového objemu, tedy o 4 % více než před deseti lety. Ve velké většině zemí se spotřeba růžových vín stále zvyšuje a Francie zůstává na prvním místě s 6,6 mil. hl (po maximu 7,2 mil. hl v roce 2017). Ve Francii je o něco více než třetina konzumentů růžových vín (před 10 lety to bylo 37 %), z nichž 94 % konzumuje francouzská vína. Druhou největší spotřebitelskou zemí je Německo (12 %), které právě předstihlo Spojené státy (11 %), Velká Británie a Itálie zůstávají v první pětce. První tři trhy si udržují více než polovinu světové spotřeby růžových vín. Pokud jde o barvu, Francie pokračuje v trendu světlejších a bledších růžových vín a v politice vyšších cen (v průměru 5,1 EUR) ve srovnání se španělskými víny za 2,70 EUR a marockými víny za 3,80 EUR.

V Německu, kde se spotřebuje stejné množství místního vína jako francouzského (po 26 %), se také projevuje zabarvení, kdy jsou francouzská a italská vína lépe hodnocena než španělská, jihoafrická a dokonce i německá, což vede k cenové válce a poklesu průměrné ceny. Stejný trend se projevuje i u světlých růžových vín ve Spojených státech, které stále upřednostňují místní produkci (90 % konzumovaných růžových vín je amerických, zejména kalifornských), ale Francie a Itálie dokážou své lahve dobře ocenit, v průměru na 17,2 EUR, resp. 15,5 EUR.

WWW.TERREDEVINS.COM/FRÉDÉRIQUE HERMINE/28. 2. 2023/JS

Srbsko i nadále podporuje budování vinařského odvětví

24.2.2023 – Podle prohlášení srbské ministryně zemědělství se v Srbsku v průběhu několika posledních let zvýšil počet registrovaných vinařství o skoro 60 %. V roce 2022 zde bylo registrováno celkem 466 vinařství, která během sezóny 2021/2022 vyprodukovala téměř 30 mil. litrů vína (cca o třetinu více než za předchozí sezónu).

Srbsko dlouhodobě podporuje rozvoj vinařského sektoru, a to formou státních dotací na nákup technologií pro zpracování či na zakládání nových vinic. Jen v letech 2019 – 2022 bylo v Srbsku vysázeno 953 ha nových vinic. Podle prohlášení srbského Ministerstva zemědělství hodlá Srbsko v podpoře pokračovat i v následujícím období, kdy bude možnost čerpat dotace nejen na nákup mechanizace (např. traktorů do vinic) nebo zařízení na zpracování vína, ale také na nákup sazenic, ochranu vinic nebo fungování sdružení výrobců (včetně podpory marketingových aktivit). Některé prostředky bude možné získat také z programu IPARD 3, který se v těchto měsících rozbíhá. Srbsko se tak pomalu dostává do pozice země se širokou nabídkou různorodých kvalitních vín především z menších rodinných vinařství. To by mělo do budoucna být základem pro novou nabídku turistických lákadel. Postupně se srbská vína začínají také více exportovat, a to především do zemí s početnější srbskou menšinou. Většímu rozšíření srbských vín ve světě zatím brání jejich poměrně vysoká cena a také relativně malé objemy, které jsou jednotliví vinaři schopni dodat v rámci jedné odrůdy a jednoho ročníku.

Do České republiky se zatím srbské víno ve větším množství nevyváží. Podle údajů ČSÚ se za loňský rok do České republiky dovezlo víno v hodnotě jen cca 225 000 Kč. Z České republiky do Srbska pak nebyl loni evidován vůbec žádný vývoz vína. Srbský trh lze doporučit zájmu českých firem, které by mohly hledat za podpory zemědělského diplomata cesty, jak se zde více uplatnit. Kromě mechanizace a technologií pro zpracování vína by se na srbském trhu mohly časem prosadit i některá česká vína. Tomu by mohl napomoci i fakt, že v České republice působí řada srbských občanů, kterým je kvalita tuzemských vín dobře známá.

VLADIMÍR VÁŇA, ZEMĚDĚLSKÝ DIPLOMAT VELVYSLANECTVÍ ČR V BĚLEHRADĚ, E-MAIL: VLADIMIR_VANA@MZV.CZ

Novozélandské vinice ohroženy po masivním poškození cyklonem Gabrielle

Cyklón udeřil v nejhorší možnou dobu, kdy se vinaři v těchto regionech připravovali na letošní sklizeň. Vinice byly zcela zaplaveny, vinařské podniky byly zaplaveny a sesuvy půdy ještě umocnily utrpení pěstitelů. Cyklón Gabrielle se objevil na vrcholu vinařské sezony, těsně před začátkem vinobraní 2023, a to je pro postižené pěstitele a vinařství těžká rána. Podle zpráv bylo 13 hektarů vinic spláchnuto do moře poté, co se přes některá pobřeží přehnaly vlny vysoké až 11 metrů. Mnoho vinic bylo povaleno nebo byla réva dokonce vytržena z kořenů. Bouře mohla ovlivnit i kvalitu hroznů. Politici a vědci již v minulosti často varovali, že Nový Zéland musí zlepšit svou infrastrukturu, aby mohl čelit budoucím přírodním katastrofám. Po zemětřesení v Christchurchi v roce 2011 a pandemii Covid 19 je to teprve potřetí, co úřady vyhlásily stav národní nouze. Cyklón zasáhl Severní ostrov jen dva týdny po rekordních srážkách a záplavách ve stejné oblasti. Celý novozélandský vinařský průmysl čelí výzvám, mezi něž patří rostoucí náklady, změna klimatu a rostoucí konkurence.

WWW.FALSTAFF.COM/22. 2. 2023/JS

Francouzské vinařské regiony zažily tuto zimu suché počasí

Ve Francii proběhla mírná zima. Rizikem je, že jaro začne špatně, protože rostliny se mohou probrat z dormance dříve a v dubnu by se mohly setkat s mrazem. Byly to tři měsíce nadnormálních zimních teplot s maximem 28 °C a letními bouřkami s krupobitím. Nedostatek deště se stává skutečnou zátěží v myslích vinařů, z nichž někteří dokonce požádali o zvláštní mši, aby prosili o déšť. Znepokojivé případy se vyskytují v Aude a Pyrénées-Orientales, kde vinařství hraje velmi důležitou roli. Už rok nespadly žádné výrazné srážky. S pouhými 170 mm deště je to suché klima podobné okrajům Sahary. Pokud nebude pršet, existuje riziko, že bude překročen práh smrti révy, i když jde o rostlinu odolnou vůči suchu. To není o vodním stresu, to je o odumírání révy vinné. V současné době je postiženo „pouze“ 5 % oblastí, ale jinde ve Francii to nebylo nikdy zaznamenáno. Přechodem do suchého podnebí se Francie odklání od vzorců počasí, které jsou příznivé pro zemědělství. To potvrzuje prognózy vydané odborníky z Mezivládního panelu pro změnu klimatu.

ZDROJ: VITISPHERE/21. 3. 2023/JS

Novozélandské prase jako regulátor plevele

V současné době se v Champagne zkušebně používají prasata k likvidaci plevelů. Cílem regionálního sdružení Champagne je do roku 2030 certifikovat všechny vinice v Champagne jako ekologicky šetrné. Místo chemických nebo mechanických metod se k likvidaci plevele v řádku pod keři používají malá prasata. Jedná se o novozélandské plemeno prasat Kunekune, což je maorské slovo znamenající „kulatý a tlustý“. Zakrslá prasata mají světle hnědou srst, poměrně velkou hlavu a slabé krční svaly. Předpokládá se, že slabost jejich krčních svalů jim brání zvednout hlavu, aby dosáhla na listy, letorosty nebo hrozny. Prasata jsou držena v prostoru, který je třeba obdělávat, pomocí elektrických ohradníků a obvykle je lze přesunout na novou vinici již po týdnu. Kromě toho, že prasata ve vinici nahradí chemické pesticidy a časté průjezdy traktorů, mohou snížit riziko infekce: sežerou opadané listí ve vinici a sníží tak počet původců plísní, kteří přežívají přes zimu. Kromě toho je lze použít i na obtížných pozemcích se strmými svahy. Prasata Kunekune byla poprvé testována na vinicích v Bordeaux poté, co selhaly pokusy s ovcemi. Podle různých francouzských médií vinaři zjistili, že ovce udržují trávu pod kontrolou, ale někdy za sebou nechávají plevel a nevytrhávají kořeny. K udržování krátké trávy se používaly také husy, které však mají zlozvyk okusovat i letorosty a hrozny.

DER WINZER/27. 2. 2023/JS

Zrání vína v alpském jezeře

Francouz Pascal Perceval si na 1. března domluvil schůzku s potápěči pod ledem a pilotem vrtulníku u jezera Tignes, aby „vylovili“ a letecky přepra- ▸

vili dva 500litrové sudy s vínem dva roky ponořené v jezeře. Po vytyčení obvodu, aby nedošlo k oslabení ledu nebo zablokování přístupu k jezeru v době vrcholících školních prázdnin, vysekali technici ze správy sjezdovek dva otvory do 1,4 metru silného ledu. První otvor byl určen k vyjmutí sudů s víny Mondeuse a Chignin-Bergeron a druhý sloužil jako nouzový východ pro potápěče. Víno bylo uloženo v nadmořské výšce 2 000 metrů při stabilní teplotě –5 °C. „díky chladu byla ještě aromatičtější než vína ponořená dříve v jiných jezerech", pochvaloval si savojský vinař. Náklady na vrtulník, potápěče a pomoc techniků lyžařského střediska činily téměř 10 000 eur, tedy 10 eur za litr vína. Percevalova vína byla filtrována a poté 7. března lahvována a brzy půjdou na trh.

VITISPHERE/14. 3. 2023/JS

Změna sazeb spotřební daně z alkoholu ve Velké Británii

Dne 15. 3. britská vláda zveřejnila informaci o změně sazeb spotřební daně z alkoholu. Od 1. srpna 2023 se v UK zvýší sazby spotřební daně na alkoholické nápoje. Změny sazeb se dotknou všech alkoholických nápojů vyráběných ve Spojeném království nebo do něj dovážených. Zároveň britská vláda při zvýšení daně zvýhodní alkoholické nápoje podávané v sektoru HORECA ve srovnání s těmi, které jsou prodávány v obchodech.

Příklady sazby spotřební daně (mimo alkoholické nápoje podávané v sektoru HORECA):

- Daň na všechny alkoholické nápoje s obsahem alkoholu nižším než 3,5 %: 9,27 GBP na litr alkoholu ve výrobku.
- Daň na pivo s obsahem alkoholu nejméně 3,5 % a méně než 8,5 %: 21,01 GBP na litr alkoholu ve výrobku.
- Daň na všechny alkoholické nápoje s obsahem alkoholu nejméně 8,5 % ale nepřesahujícím 22 %: 28,50 GBP na litr alkoholu ve výrobku.
- Daň na všechny alkoholické výrobky s obsahem alkoholu vyšším než 22 %: 31,64 GBP na litr alkoholu ve výrobku.

Víno mezi 11,5 % a 14,5 % bude od 1. srpna 2023 do 1. února 2025 pro účely výpočtu daně z alkoholu považováno za víno s obsahem 12,5 %.

Změna sazeb bude mít dopad na výrobce, dovozce a prodejce alkoholu. Očekává se, že opatření ovlivní firmy, které buď vyrábějí alkohol ve Spojeném království, dovážejí alkohol do Spojeného království, nebo se podílejí na skladování alkoholu v režimu podmíněného osvobození od daně. Firmám, kterých se změna spotřební daně dotkne, vzniknou navíc jednorázové náklady, které by však měly být zanedbatelné.

Jednorázové náklady pro firmy mohou zahrnovat seznámení s novým postupem výpočtu daně na alkoholické nápoje a aktualizace procesů; aktualizace softwaru používaného k výpočtu a sledování povinností týkajících se spotřební daně z alkoholu; školení a zvyšování kvalifikace zaměstnanců, kteří jsou odpovědní za správu daně z alkoholu.

PAUL WILKINS A TIBOR ANGYAL, MÍSTNÍ ZÁSTUPCI ČR PRO AGRO-POTRAVINÁŘSTVÍ, VELVYSLANECTVÍ ČR V LONDÝNĚ, E-MAIL: UKTRADE@MZE.CZ – KOMUNIKACE V ANGLIČTINĚ; 20. BŘEZEN 2023

Francouzské obchodní řetězce budou nabízet základní potraviny za nejnižší možnou prodejní cenu ve snaze pomoci spotřebitelům zasaženým inflací

Dohoda je zatím stanovená na tříměsíční období, aby pomohla vyrovnat se s nárůstem cen potravin v uplynulém roce o 14,5 %. Řetězce budou volit samy, které produkty zlevní. Náklady by mohly dosáhnout několika milionů EUR.

ZDROJ: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, 12. 3. 2023

Velké řetězce na Slovensku na tři měsíce zastropují cenu vybraných potravin

Osm největších maloobchodních řetězců na Slovensku od pondělí na tři měsíce stanoví cenový strop na vybrané potraviny. Opatření se dotkne téměř 400 různých položek. Novinářům to v pátek řekl ministr zemědělství Samuel Vlčan a zástupci maloobchodu. Právě zdražování potravin přispělo na Slovensku ke zrychlení inflace na dlouhodobá maxima.

WWW.FOODNET.CZ/AUTOR: ČTK/17. 3. 2023

Evropská komise připravuje revizi pravidel pro označování data minimální trvanlivosti, k datu navrhuje uvádět dovětek „po tomto datu je obvykle ještě vyhovující"

Evropská komise v rámci revize nařízení 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům připravuje i revizi pravidel týkajících se značení data minimální trvanlivosti. Evropská komise se zavázala revidovat stávající pravidla a navrhnout změny, které by napomohly redukci potravinového odpadu a ztrát, který podle Komise často souvisí s nedostatečným porozuměním termínů „spotřebujte do" a „minimální trvanlivost do". Evropská komise v uplynulém týdnu odeslala členským státům ke konzultaci nový návrh na změnu pravidel, k datu minimální trvanlivosti by podle aktuálního návrhu Komise mohl být nově uváděn i dovětek „po tomto datu je obvykle ještě vyhovující". Zásoby potravin opatřených etiketami, které by nebyly v souladu s požadavky tohoto nařízení a které byly uvedeny na trh před začátkem uplatňování tohoto nařízení, by mohly být nadále prodávány až do jejich vyprodání. Evropská komise navrhuje nastavit tříleté přechodné období pro použití nových pravidel od vstupu nařízení v platnost, nařízení by mělo být právně závazné a platné pro všechny členské státy. Vyjednávání o návrhu Komise budou teprve zahájena.

STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, 26. 2. 2023

Francie: Zákon, který dává přednost zemědělským činnostem před rušením sousedských vztahů

Ministr spravedlnosti Éric Dupond-Moretti již nechce, aby nově příchozí sousedé podávali žaloby na zemědělskou činnost. Podrobnosti a návrh zákona se očekávají v září. „Když se vám na venkově nelíbí, zůstaňte ve městě. Pokud jdete na venkov, musíte se přizpůsobit již existujícímu venkovu," řekl francouzský ministr spravedlnosti během tiskového brífinku 3. března na Mezinárodní zemědělské výstavě (Paříž) na stánku Národní federace zemědělských svazů (FNSEA). Při prezentaci myšlenky zákona o občanskoprávní odpovědnosti, který je plánován na září 2023, ministr vysvětlil, že jde o to, aby si soused ne-

mohl stěžovat na nepříjemnosti, které existují před jeho nastěhováním. Zemědělský svět, tam je hluk, tam jsou lidé, kteří ráno vstanou a odjedou s traktorem. Brání ostatním, aby se vyspali? Pro mě je to ten, kdo právě přišel, kdo se musí přizpůsobit ostatním.

S příchodem nových obyvatel na venkov se objevují stále překvapivější příběhy, které evokují napětí kvůli sklizni v noci, bučení krav v každou hodinu…

Ministr: Říkám to v žertovném tónu, ale generuje to spoustu žalob. Neměli bychom obtěžovat ty, kteří pracují. Budeme uvažovat o textu, který věci jasně přeformuluje. Někdy jsou i zvony kostela považovány za obtěžující.

VITISPHERE/ALEXANDRE ABELLAN/ 3. 3. 2023/JS